อำนาจของผู้จัดการมรดกในกฎเกณฑ์ว่าด้วยการขัดกันแห่งกฎหมาย
The Power of an Estate Administrator in Conflict of Laws Rules

อานนท์ ศรีบุญโรจน์
Arnon Sriboonroj

ผู้ช่วยศาสตราจารย์
คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ
140 หมู่ 4 ต.เขารูปช้าง อ.เมือง จ.สงขลา 90000
Assistant Professor
Faculty of Law, Thaksin University
140, Moo 4, Khao-Roob-Chang, Maung, Songkhla, 90000
Corresponding author E-mail: themis.lawtu@gmail.com
(Received: September 24, 2024; Revised: November 12, 2024; Accepted: April 9, 2025)

บทคัดย่อ

อำนาจของผู้จัดการมรดกตามกฎเกณฑ์ว่าด้วยการขัดกันแห่งกฎหมายเป็นเรื่องที่มีความสำคัญโดยเฉพาะอย่างยิ่งในสภาพการณ์ปัจจุบันที่โลกได้ก้าวเข้าสู่ยุคแห่งความไร้พรมแดนจึงอาจทำให้ทรัพย์สินของเจ้ามรดกกระจัดกระจายอยู่ได้ในหลายประเทศ การที่จะพิจารณาว่ากฎหมายของประเทศใดเป็นกฎหมายที่ใช้บังคับกับนิติสัมพันธ์ในเรื่องอำนาจของผู้จัดการมรดกนั้นย่อมเป็นหน้าที่ของกฎเกณฑ์ว่าด้วยการขัดกันแห่งกฎหมาย สำหรับระบบกฎหมายขัดกันว่าด้วยอำนาจของผู้จัดการมรดกนั้นอาจแบ่งได้เป็น 2 ระบบ กล่าวคือ ระบบที่แยกเรื่องผู้จัดการมรดกออกจากเรื่องทรัพย์มรดก และระบบที่ไม่แยกเรื่องผู้จัดการมรดกออกจากเรื่องทรัพย์มรดก ในขณะที่เมื่อพิจารณาถึงกฎเกณฑ์ว่าด้วยการขัดกันแห่งกฎหมายนั้น กฎหมายขัดกันของแต่ละประเทศได้ให้การยอมรับจุดเกาะเกี่ยวในการค้นหากฎหมายที่ใช้บังคับกับเรื่องอำนาจของผู้จัดการมรดกไว้แตกต่างกัน โดยกฎหมายขัดกันของอังกฤษได้อาศัยกฎหมายภายในกำหนดถึงอำนาจของผู้จัดการมรดก ในขณะที่กฎหมายขัดกันของประเทศจีนได้อาศัยกฎหมายแห่งถิ่นที่ทรัพย์นั้นตั้งอยู่เป็นจุดเกาะเกี่ยว ส่วนภายใต้ระบบกฎหมายขัดกันของไทยนั้นไม่ได้มีการกำหนดกฎเกณฑ์ในการเลือกกฎหมายเพื่อใช้บังคับกับเรื่องอำนาจของผู้จัดการมรดกไว้เป็นการเฉพาะ จึงต้องใช้กลไกการอุดช่องว่างของกฎหมายตามมาตรา 3 พระราชบัญญัติว่าด้วยการขัดกันแห่งกฎหมาย พุทธศักราช 2481 ซึ่งกำหนดให้ใช้กฎเกณฑ์ทั่วไปแห่งกฎหมายระหว่างประเทศแผนกคดีบุคคลบังคับ

คำสำคัญ: กฎหมายขัดกัน, ผู้จัดการมรดก, องค์ประกอบต่างประเทศ

Abstract

The power of an estate administrator under the conflict of laws rules is significant, especially in a world without borders where the assets of the deceased may be dispersed across various countries. To determine which applicable law applied to the legal relationship concerning the power of the administrator falls within the system of conflict of laws rules. In accordance with the system of conflict of laws, the power of the administrator can be generally categorized into two models: separation of the administrator from the estate assets and no separation of the administrator from the estate assets. When examining the conflict of laws rules, different jurisdictions recognize the distinct connecting factors for identifying the applicable law that governs the power of the administrator. According to the English conflict of laws, domestic law is applied to determine the administrator's power. While in the Chinese conflict of laws, the law of the place where the assets are located applies as the connecting factor. In contrast, Thai conflict of laws rules do not explicitly provide rules for selecting the applicable law concerning the administrator's power. Thus, the legal loophole must be fulfilled through the mechanism stipulated in Section 3 of the Conflict of Laws Act B.E. 2481, which mandates the application of the general principles of private international law.

Keywords: Conflict of Laws, Administrator, Foreign Element

1. บทนำ

พระราชบัญญัติว่าด้วยการขัดกันแห่งกฎหมาย พุทธศักราช 2481 ได้กำหนดกฎเกณฑ์เกี่ยวกับการขัดกันแห่งกฎหมายว่าด้วยมรดกไว้ในภาค 6 ตั้งแต่มาตรา 37 ถึงมาตรา 42 โดยได้มีการกำหนดกฎเกณฑ์ในการค้นหากฎหมายที่ใช้บังคับกับนิติสัมพันธ์เกี่ยวกับมรดกไว้หลายเรื่องหลายประเด็น ไม่ว่าจะเป็นกฎหมายที่ใช้บังคับกับทรัพย์มรดกทั้งในส่วนที่เป็นอสังหาริมทรัพย์และสังหาริมทรัพย์ ความสามารถของบุคคลในการทำพินัยกรรม แบบแห่งพินัยกรรม ผลของพินัยกรรม การตีความพินัยกรรม ความเสียเปล่าแห่งพินัยกรรม ข้อกำหนดพินัยกรรม การเพิกถอนพินัยกรรม และการตกไปแห่งพินัยกรรม อย่างไรก็ดี ประเด็นหนึ่งที่นับว่ามีความสำคัญหากแต่ไม่ปรากฏในพระราชบัญญัติดังกล่าว ได้แก่ กฎเกณฑ์ว่าด้วยการขัดกันแห่งกฎหมายเกี่ยวกับอำนาจของผู้จัดการมรดก

ผู้จัดการมรดก (Administrator) คือ “บุคคลซึ่งผู้ทำพินัยกรรมหรือศาลได้แต่งตั้งขึ้นเพื่อปฏิบัติการตามพินัยกรรมหรือจัดการและแบ่งปันทรัพย์มรดกให้แก่ทายาท”[1] ตามนัยนี้ผู้จัดการมรดกอาจตั้งขึ้นโดยพินัยกรรมหรือโดยคำสั่งศาลก็ได้[2] ซึ่งเมื่อพิจารณาในแง่ของกฎหมายระหว่างประเทศแผนกคดีบุคคลนั้น อาจปรากฏข้อเท็จจริงที่ทำให้นิติสัมพันธ์เกี่ยวกับอำนาจของผู้จัดการมรดกเข้าไปพัวพันกับกฎหมายของต่างประเทศหรือที่เรียกว่า “องค์ประกอบต่างประเทศ” (Foreign Elements) ได้ในหลายกรณี กล่าวคือ องค์ประกอบต่างประเทศอาจปรากฏที่ประธานแห่งนิติสัมพันธ์ เช่น ผู้จัดการมรดกมีสัญชาติแตกต่างจากเจ้ามรดก หรือผู้จัดการมรดกมีภูมิลำเนาหรือถิ่นที่อยู่ในต่างประเทศ นอกจากนี้ องค์ประกอบต่างประเทศยังอาจปรากฏที่ตัวนิติสัมพันธ์นั้นเอง เช่น พินัยกรรมที่ตั้งผู้จัดการมรดกได้ทำขึ้นในต่างประเทศ ผู้จัดการมรดกตั้งขึ้นโดยคำสั่งของศาลต่างประเทศ หรือองค์ประกอบต่างประเทศอาจปรากฏที่วัตถุแห่งนิติสัมพันธ์ก็ได้ เช่น ทรัพย์มรดกตั้งอยู่ในต่างประเทศ เป็นต้น[3]

ไม่อาจปฏิเสธได้ว่ากฎหมายขัดกันว่าด้วยมรดกเป็นเรื่องที่จัดได้ว่ามีความยุ่งยากเรื่องหนึ่ง อันเป็นผลสืบเนื่องมาจากที่กฎหมายภายในว่าด้วยมรดกรวมทั้งกฎเกณฑ์ว่าด้วยการขัดกันแห่งกฎหมายในเรื่องมรดกของแต่ละประเทศนั้นมีเนื้อหาสาระตลอดจนให้การยอมรับกฎเกณฑ์ในการเลือกกฎหมาย (Choice-of-Law Rules) ที่ใช้บังคับกับนิติสัมพันธ์ในเรื่องมรดกไว้แตกต่างกัน[4] ซึ่งรวมถึงปัญหาในเรื่องอำนาจของผู้จัดการมรดกด้วย ดังที่จะเห็นได้จากตามกฎหมายของประเทศอังกฤษในประเด็นการแต่งตั้งและอำนาจของผู้จัดการมรดกนั้นตกอยู่ภายใต้บังคับของกฎหมายภายใน (*lex fori*) ของประเทศอังกฤษ[5] ในขณะที่กฎหมายขัดกันของประเทศจีนได้กำหนดให้ประเด็นในเรื่องผู้จัดการมรดกตกอยู่ภายใต้บังคับของกฎหมายแห่งถิ่นที่ทรัพย์มรดกนั้นตั้งอยู่[6]

ประเด็นที่น่าสนใจก็คือ เมื่อกฎเกณฑ์ว่าด้วยการขัดกันแห่งกฎหมายของไทยไม่ได้มีการบัญญัติถึงหลักเกณฑ์ในการค้นหากฎหมายที่ใช้บังคับกับปัญหาในเรื่องอำนาจของผู้จัดการมรดกไว้ หากศาลไทยจะต้องเผชิญกับประเด็นปัญหาดังกล่าว ศาลจะมีแนวทางในการค้นหากฎหมายที่ใช้บังคับกับนิติสัมพันธ์ในเรื่องนี้อย่างไร หรือหากผู้จัดการมรดกได้ตั้งขึ้นตามพินัยกรรมซึ่งทำในต่างประเทศหรือโดยคำสั่งของศาลต่างประเทศเช่นนี้ ศาลไทยจะให้การยอมรับถึงสถานะของผู้จัดการมรดกนั้นหรือไม่ และหากว่าในอนาคตประเทศไทยต้องการที่จะกำหนดกฎเกณฑ์ว่าด้วยการขัดกันแห่งกฎหมายในเรื่องอำนาจของผู้จัดการมรดกไว้ในระบบกฎหมายขัดกันของไทยควรมีแนวทางอย่างไร หรือกล่าวอีกนัยหนึ่งจะอาศัยจุดเกาะเกี่ยวใดเป็นกฎเกณฑ์ในการค้นหากฎหมายที่ใช้บังคับกับนิติสัมพันธ์ดังกล่าว

---

[1] ไพโรจน์ กัมพูสิริ, **หลักกฎหมายมรดก**, พิมพ์ครั้งที่ 8 (กรุงเทพฯ: โครงการตำราและเอกสารประกอบการสอน คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2564), หน้า 221.

[2] มาตรา 1711 ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์

[3] พันธุ์ทิพย์ กาญจนะจิตรา สายสุนทร, **คำอธิบายกฎหมายระหว่างประเทศแผนกคดีบุคคล**, พิมพ์ครั้งที่ 6 (กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์วิญญูชน, 2548), หน้า 46.

[4] ประสิทธิ์ ปิวาวัฒนพานิช, **คำอธิบายกฎหมายระหว่างประเทศแผนกคดีบุคคล**, พิมพ์ครั้งที่ 6 (กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2566), หน้า 286.

[5] *New York Breweries Co v AG* [1899] AC 62.

[6] Guangjian Tu, **Private International Law in China**, (Singapore: Springer Singapore, 2016), p.60; Article 34 of Law on the Application of Laws to Civil Relationships Involving a Foreign Element of the People’s Republic of China 2010.

ในบทความนี้จะได้พิจารณาถึงประเด็นเรื่องอำนาจของผู้จัดการมรดกในกฎเกณฑ์ว่าด้วยการขัดกันแห่งกฎหมาย โดยแบ่งการพิจารณาออกเป็นส่วนต่าง ๆ ประกอบด้วยระบบกฎหมายขัดกันว่าด้วยผู้จัดการมรดก กฎหมายที่ใช้บังคับกับอำนาจของผู้จัดการมรดกที่มีองค์ประกอบต่างประเทศ กฎเกณฑ์ว่าด้วยการขัดกันแห่งกฎหมายของไทยกับปัญหาอำนาจของผู้จัดการมรดก และบทสรุปและข้อเสนอแนะ ซึ่งจะได้พิจารณาเป็นลำดับ ๆ ต่อไปนี้

2. ระบบกฎหมายขัดกันว่าด้วยผู้จัดการมรดก

สำหรับระบบของกฎหมายขัดกันที่เกี่ยวกับผู้จัดการมรดกนั้นอาจแบ่งการพิจารณาออกได้เป็น 2 ระบบ กล่าวคือ ระบบที่แยกเรื่องผู้จัดการมรดกออกจากเรื่องทรัพย์มรดก และระบบที่ไม่แยกเรื่องผู้จัดการมรดกออกจากเรื่องทรัพย์มรดก[7]

ระบบที่แยกเรื่องผู้จัดการมรดกออกจากเรื่องทรัพย์มรดก ระบบนี้เป็นที่ยอมรับในกฎเกณฑ์ว่าด้วยการขัดกันแห่งกฎหมายของประเทศอังกฤษ ตลอดจนกฎหมายขัดกันของประเทศในกลุ่มคอมมอนลอว์อื่น ๆ ภายใต้ระบบนี้ได้แยกกฎเกณฑ์ในการพิจารณากฎหมายที่ใช้บังคับกับเรื่องที่เกี่ยวด้วยผู้จัดการมรดกออกจากกฎเกณฑ์ในการค้นหากฎหมายที่ใช้บังคับกับทรัพย์มรดกไม่ว่าจะเป็น การรับมรดกแบบทายาทโดยธรรมหรือโดยพินัยกรรม ผู้ที่มีสิทธิได้รับมรดกในฐานะทายาทโดยธรรม ความสมบูรณ์และผลของพินัยกรรม เป็นต้น โดยหากเป็นประเด็นในเรื่องทรัพย์มรดกในส่วนที่เกี่ยวด้วยอสังหาริมทรัพย์จะตกอยู่ภายใต้กฎหมายแห่งถิ่นที่อสังหาริมทรัพย์นั้นตั้งอยู่ (*lex situs*) ส่วนทรัพย์มรดกที่เกี่ยวด้วยสังหาริมทรัพย์จะตกอยู่ภายใต้กฎหมายภูมิลำเนาของเจ้ามรดกในขณะที่เจ้ามรดกถึงแก่ความตาย (*lex ultimi domicilii*)[8] หรือที่นักนิติศาสตร์เรียกว่า “ระบบแยกกองทรัพย์สินของเจ้ามรดก” (Scission System) ในขณะที่หากเป็นประเด็นเกี่ยวกับผู้จัดการมรดกระบบนี้ไม่จัดว่าเรื่องดังกล่าวอยู่ในขอบเขตของกฎหมายขัดกันว่าด้วยมรดกที่อาจตกอยู่ภายใต้บังคับของกฎหมายต่างประเทศ แต่ถือว่าเป็นเรื่องของกฎหมายภายในของศาลที่พิจารณาพิพากษาคดี (*lex fori*) ทั้งในประเด็นที่เกี่ยวกับการแต่งตั้งผู้จัดการมรดก และอำนาจของผู้จัดการมรดก อันเป็นผลสืบเนื่องมาจากการตั้งผู้จัดการมรดกภายใต้ระบบกฎหมายคอมมอนลอว์นั้นต้องผ่านกระบวนการพิสูจน์ (Probate) และได้รับการแต่งตั้งจากศาล (Probate Court) เพื่อยืนยันถึงความถูกต้องแท้จริงของผู้จัดการมรดกในฐานะที่เป็นผู้แทนของเจ้ามรดก (Personal Representative) นั่นเอง[9]

---

[7] Jan D Lüttringhaus and Andrea Bonomi, “Succession,” in **Encyclopedia of Private International Law**, eds. Jürgen Basedow et al. (UK: Edward Elgar Publishing, 2017), p.1687.

[8] Ibid.

[9] ภัทร แพรภัทรประสิทธิ์ และพินัย ณ นคร, “ปัญหาการตั้งผู้จัดการมรดกโดยคำสั่งศาลในกรณีที่มีข้อกำหนดพินัยกรรมตั้งผู้จัดการมรดก”, **วารสารรัชต์ภาคย์** 14, 36 (2563), หน้า 233; Gianluca Contaldi, “Article 29 Special Rules on the Appointment and Powers of an Administrator of the Estate in Certain situations,” in **The EU Succession Regulation: A Commentary**, eds. Alfonso-Luis Calvo Caravaca et al. (UK: Cambridge University Press, 2016), p.419.

ส่วนระบบที่ไม่แยกเรื่องผู้จัดการมรดกออกจากเรื่องทรัพย์มรดกนั้น ทั้งประเด็นในเรื่องทรัพย์มรดก สิทธิของทายาทโดยธรรมหรือโดยพินัยกรรมในการได้รับมรดก และประเด็นในเรื่องที่เกี่ยวด้วยผู้จัดการมรดก เช่น การจัดการทรัพย์มรดก อำนาจของผู้จัดการมรดก ตลอดจนการชำระหนี้ของกองมรดก จะตกอยู่ภายใต้บังคับของกฎหมายเดียวกัน ซึ่งระบบที่ไม่แยกเรื่องผู้จัดการมรดกออกจากเรื่องทรัพย์มรดกดังกล่าวนี้ได้รับการยอมรับจากกฎเกณฑ์ว่าด้วยการขัดกันแห่งกฎหมายของประเทศที่ใช้ระบบซีวิลลอว์[10] ไม่ว่าจะเป็น ประเทศเบลเยียม[11] ประเทศโปรตุเกส[12] ประเทศอิตาลี[13] และกฎหมายขัดกันของมาเก๊า[14] เป็นต้น วิธีนี้ได้ก่อให้เกิดความเป็นเอกภาพในการจัดการทรัพย์สินของเจ้ามรดก (*de cujus*) ไม่ทำให้มรดกตกอยู่ภายใต้บังคับกฎหมายของหลายประเทศ (*dépeçage*)[15]

อนึ่ง มีข้อที่น่าสังเกตว่า ระบบกฎหมายขัดกันว่าด้วยมรดกนั้นเป็นคนละเรื่องคนละประเด็นกันกับระบบกฎหมายขัดกันว่าด้วยผู้จัดการมรดกแม้ทั้ง 2 เรื่องนี้จะมีความใกล้ชิดกันก็ตาม กล่าวคือ ในเรื่องระบบกฎหมายขัดกันว่าด้วยมรดก นักนิติศาสตร์ได้แบ่งออกเป็น 2 ระบบ ได้แก่ ระบบที่แยกกองทรัพย์สินของเจ้ามรดกออกเป็นสังหาริมทรัพย์และอสังหาริมทรัพย์ (Scission System) และระบบที่ไม่แยกกองทรัพย์สินของเจ้ามรดก (Unitary System)[16] ในขณะที่เรื่องระบบกฎหมายขัดกันว่าด้วยผู้จัดการมรดกนั้น ดังที่ได้กล่าวมาแล้วว่าอาจแบ่งได้เป็น 2 ระบบ กล่าวคือ ระบบที่แยกเรื่องผู้จัดการมรดกออกจากเรื่องทรัพย์มรดก และระบบที่ไม่แยกเรื่องผู้จัดการมรดกออกจากเรื่องทรัพย์มรดก โดยประเทศที่ใช้ระบบ “Scission System” อาจไม่แยกเรื่องผู้จัดการมรดกออกจากเรื่องทรัพย์มรดกก็ได้ เช่น ประเทศเบลเยียมที่ระบบกฎหมายขัดกันว่าด้วยมรดกได้แยกกองทรัพย์สินของเจ้ามรดกออกเป็นสังหาริมทรัพย์และอสังหาริมทรัพย์[17] แต่เบลเยียมก็ไม่แยกเรื่องผู้จัดการมรดกออกจากเรื่องทรัพย์มรดก โดยได้กำหนดให้กฎหมายที่ใช้บังคับกับเรื่องการจัดการทรัพย์มรดกนั้นเป็นกฎหมายเดียวกันกับที่ใช้บังคับกับทรัพย์มรดก[18] ดังนี้เป็นต้น

---

[10] Jan D Lüttringhaus and Andrea Bonomi, “Succession,” in **Encyclopedia of Private International Law**, eds. Jürgen Basedow et al., p.1687-1688.

[11] Article 78, 79, 82 of Code of Private International Law of Belgium 2004.

[12] Article 62 of Civil Code of Portugal 1966.

[13] Article 46 of Par. 3 of Statute on Private International Law of Italy 1995.

[14] Article 59 of Civil Code of Macau 1999.

[15] Jan D Lüttringhaus and Andrea Bonomi, “Succession,” in **Encyclopedia of Private International Law**, eds. Jürgen Basedow et al., p.1688.

[16] ผู้สนใจเรื่องระบบกฎหมายขัดกันว่าด้วยมรดก โปรดดู ประสิทธิ์ ปิวาวัฒนพานิช, **คำอธิบายกฎหมายระหว่างประเทศแผนกคดีบุคคล**, หน้า 287-288.

[17] Article 78 of Code of Private International Law of Belgium 2004.

[18] Article 82 of Code of Private International Law of Belgium 2004.

การที่แต่ละระบบต่างได้ให้การยอมรับขอบเขตในทางเนื้อหาของกฎหมายขัดกันว่าด้วยมรดกที่แตกต่างกัน ทำให้การกำหนดกฎเกณฑ์ที่ใช้ค้นหากฎหมายเพื่อบังคับกับเรื่องผู้จัดการมรดกนั้นมีความแตกต่างกันไปด้วย และด้วยเหตุที่มีความแตกต่างของกฎเกณฑ์ว่าด้วยการขัดกันแห่งกฎหมายกฎหมายสารบัญญัติ ตลอดจนทางปฏิบัติของศาลภายในที่เกี่ยวด้วยผู้จัดการมรดกนี้เอง จึงทำให้การประสานกฎเกณฑ์ในเรื่องดังกล่าวนั้นไม่ใช่เรื่องง่าย ดังที่จะเห็นได้จากในความตกลงระหว่างประเทศที่เกี่ยวกับกฎหมายขัดกันว่าด้วยมรดก ยังไม่มีการกำหนดกฎเกณฑ์เกี่ยวกับผู้จัดการมรดกไว้เป็นการเฉพาะแต่อย่างใด[19] คงมีเพียงแต่ภายใต้กรอบความร่วมมือของสหภาพยุโรปที่ได้มีการกำหนดกฎเกณฑ์ในเรื่องผู้จัดการมรดกไว้ในกฎหมายของสหภาพยุโรปว่าด้วยเขตอำนาจศาล กฎหมายที่ใช้บังคับ การรับรองและบังคับตามคำตัดสิน และการยอมรับและบังคับการมีผลตามกฎหมายของเอกสารในเรื่องมรดก และการออกเอกสารรับรองในเรื่องมรดก ค.ศ. 2012[20] โดยในมาตรา 29 ของกฎหมายฉบับดังกล่าวได้กำหนดกฎเกณฑ์เกี่ยวกับการแต่งตั้งและอำนาจของผู้จัดการมรดกไว้เป็นการเฉพาะ ซึ่งจะได้พิจารณาในรายละเอียดต่อไป

3. กฎหมายที่ใช้บังคับกับอำนาจของผู้จัดการมรดกที่มีองค์ประกอบต่างประเทศ

สำหรับปัญหาว่าจะพึงใช้กฎหมายใดบังคับกับอำนาจของผู้จัดการมรดกที่มีองค์ประกอบต่างประเทศนั้น เป็นประเด็นที่ว่าด้วยการกำหนดจุดเกาะเกี่ยว (Connecting Factor) ซึ่งเป็นเครื่องทดสอบในอันที่จะกำหนดกฎหมายซึ่งจะนำมาปรับใช้กับนิติสัมพันธ์[21] โดยหากจะพิจารณาถึงปัญหาในเรื่องอำนาจของผู้จัดการมรดกเป็นการเฉพาะนั้น กฎเกณฑ์ว่าด้วยการขัดกันแห่งกฎหมายต่างก็ได้ให้การยอมรับหลักเกณฑ์ในการค้นหากฎหมายที่ใช้บังคับกับเรื่องดังกล่าวไว้แตกต่างกัน ซึ่งในที่นี้จะได้พิจารณาถึงกฎเกณฑ์ในการค้นหากฎหมายที่ใช้บังคับกับอำนาจของผู้จัดการมรดกที่มีองค์ประกอบต่างประเทศของสหภาพยุโรป เนื่องจากกฎเกณฑ์ว่าด้วยการขัดกันแห่งกฎหมายของสหภาพยุโรปนั้นมีความทันสมัยและมีอิทธิพลต่อแนวทางการพัฒนากฎเกณฑ์ว่าด้วยการขัดกันแห่งกฎหมายของประเทศต่าง ๆ อยู่เสมอ กฎหมายของประเทศอังกฤษ เพราะระบบกฎหมายขัดกันว่าด้วยมรดกของไทยได้รับอิทธิพลทางความคิดจากระบบกฎหมายขัดกันของประเทศอังกฤษอย่างชัดเจนโดยเฉพาะการแบ่งทรัพย์มรดกของเจ้ามรดกออกเป็นสังหาริมทรัพย์และอสังหาริมทรัพย์หรือระบบแยกกองทรัพย์สินของเจ้ามรดก และกฎหมายของประเทศจีนซึ่งเป็นประเทศที่ใช้ระบบกฎหมายซีวิลลอว์เช่นเดียวกันกับประเทศไทย ดังที่จะได้พิจารณาต่อไปนี้

---

[19] Gianluca Contaldi, “Article 29 Special Rules on the Appointment and Powers of an Administrator of the Estate in Certain situations,” in **The EU Succession Regulation: A Commentary**, eds. Alfonso-Luis Calvo Caravaca et al., p.419.

[20] Article 23 of Par. 2 (f) and Article 29 of EU Regulation No. 650/2012 on jurisdiction, applicable law, recognition and enforcement of decisions and acceptance and enforce of authentic instruments in matters of succession and on the creation of a European Certificate of Succession (Brussels IV).

[21] ประสิทธิ์ ปิวาวัฒนพานิช, **คำอธิบายกฎหมายระหว่างประเทศแผนกคดีบุคคล**, หน้า 152.

3.1 กฎหมายของสหภาพยุโรป

ภายใต้กรอบการดำเนินงานของสหภาพยุโรป ได้ปรากฏผลิตผลของความพยายามในการประสานกฎเกณฑ์ว่าด้วยการขัดกันแห่งกฎหมายในเรื่องมรดกอย่างชัดเจน ดังที่จะเห็นได้จากการมีผลใช้บังคับของกฎหมายของสหภาพยุโรปว่าด้วยเขตอำนาจศาล กฎหมายที่ใช้บังคับ การรับรองและบังคับตามคำตัดสิน และการยอมรับและบังคับการมีผลตามกฎหมายของเอกสารในเรื่องมรดก และการออกเอกสารรับรองในเรื่องมรดก ค.ศ. 2012[22] โดยกฎหมายฉบับนี้มีความมุ่งหมายในอันที่จะสร้างความแน่นอน (Certainty) และคาดหมายได้ (Predictability) ในกฎหมายที่จะใช้บังคับกับมรดก (*lex successionis*)[23] ที่มีองค์ประกอบต่างประเทศ[24] ด้วยการสร้างความเป็นเอกภาพให้กับกองมรดก (Unity of Succession) กล่าวคือ ทั้งทรัพย์มรดกที่เป็นสังหาริมทรัพย์และอสังหาริมทรัพย์จะตกอยู่ภายใต้บังคับของกฎหมายเดียวกัน (Single Law) และเสนอข้อพิพาทต่อศาลเดียวกันไม่ว่าจะเป็นทรัพย์มรดกที่เกี่ยวด้วยสังหาริมทรัพย์หรืออสังหาริมทรัพย์ ซึ่งการสร้างความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันทั้งในเรื่องของเขตอำนาจศาลและกฎเกณฑ์ว่าด้วยการขัดกันแห่งกฎหมายนั้นเป็นไปเพื่อหลีกเลี่ยงการทับซ้อนในเรื่องเขตอำนาจศาล รวมทั้งกฎเกณฑ์ว่าด้วยการขัดกันแห่งกฎหมายในระหว่างประเทศสมาชิก[25]

สำหรับในเรื่องกฎหมายที่ใช้บังคับกับอำนาจของผู้จัดการมรดกนั้น โดยที่รากฐานอันเป็นหลักการสำคัญกฎหมายฉบับดังกล่าว คือ การสร้างความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันของกฎหมายที่ใช้บังคับกับเรื่องมรดกที่มีลักษณะข้ามชาติ และเพื่อให้บรรลุความมุ่งหมายนี้จึงได้กำหนดให้กฎหมายที่ใช้บังคับกับเรื่องอำนาจของผู้จัดการมรดกเป็นกฎหมายเดียวกันกับมรดก (*lex successionis*) ทั้งในกรณีที่มิได้มีการแสดงเจตนาเลือกกฎหมายเพื่อบังคับแก่ทรัพย์มรดก (Objective Basis) และกรณีที่เจ้ามรดกได้มีการแสดงเจตนาเลือกกฎหมายบังคับแก่ทรัพย์มรดก (*professio juris*)[26] กล่าวคือ ในกรณีที่เจ้ามรดกไม่ได้มีการแสดงเจตนาเลือกกฎหมายที่ใช้บังคับกับทรัพย์มรดกไว้ กฎหมายที่ใช้บังคับกับทรัพย์มรดกให้เป็นไปตามกฎหมายแห่งประเทศที่เจ้ามรดกมีถิ่นที่อยู่ในขณะถึงแก่ความตาย เว้นแต่โดยพฤติการณ์แห่งกรณีในขณะที่เจ้ามรดกถึงแก่ความตายมีกฎหมายที่ใกล้ชิดกับนิติสัมพันธ์มากยิ่งกว่ากฎหมายแห่งประเทศที่เจ้ามรดกมีถิ่นที่อยู่ในขณะถึงแก่ความตาย ให้กฎหมายของประเทศที่มีความใกล้ชิดกับนิติสัมพันธ์

---

[22] Article 84 of The Regulation entry into force 16 August 2012 and applies from 17 August 2015, Brussels IV Regulation.

[23] Recital 42 of the Brussels IV Regulation, state that: The law determined as the law applicable to the succession should govern the succession from the opening of the succession to the transfer of ownership of the assets forming part of the estate to the beneficiaries as determined by that law. It should include questions relating to the administration of the estate and to liability for the debts under the succession. The payment of the debts under the succession may, depending, in particular, on the law applicable to the succession, include the taking into account of a specific ranking of the creditors.

[24] Recital 37 of the Brussels IV Regulation.

[25] Ulf Bergquist et al., **EU Regulation on Succession and Wills: Commentary**, (Köln: Verlag Dr. Otto Schmidt, 2015), p.24-25.

[26] Ibid., p. 131.

เช่นว่านั้นเป็นกฎหมายที่ใช้บังคับกับทรัพย์มรดก[27] และในกรณีที่เจ้ามรดกได้มีการแสดงเจตนาเลือกกฎหมายเพื่อใช้บังคับกับทรัพย์มรดกไว้ก็ย่อมจะต้องเป็นไปตามเจตนาของเจ้ามรดก โดยกฎหมายที่เจ้ามรดกสามารถแสดงเจตนาเลือกให้มีผลบังคับแก่มรดกของตนได้นั้นกฎหมายฉบับนี้ได้กำหนดให้เลือกได้แต่เฉพาะกฎหมายสัญชาติของเจ้ามรดกในขณะที่ได้มีการแสดงเจตนาเลือกหรือกฎหมายสัญชาติของเจ้ามรดกในขณะถึงแก่ความตายเท่านั้น[28] ตามนัยนี้ในการพิจารณาว่าจะพึงใช้กฎหมายของประเทศใดบังคับกับเรื่องอำนาจของผู้จัดการมรดกนั้นจึงแบ่งการพิจารณาได้เป็น 2 กรณี[29] กล่าวคือ

กรณีแรก เมื่อเจ้ามรดกไม่ได้มีการแสดงเจตนาเลือกกฎหมายบังคับกับทรัพย์มรดกไว้ กฎหมายที่ใช้บังคับกับเรื่องอำนาจของผู้จัดการมรดก ได้แก่ กฎหมายแห่งประเทศที่เจ้ามรดกมีถิ่นที่อยู่ในขณะถึงแก่ความตาย เว้นแต่โดยพฤติการณ์แห่งกรณีในขณะที่เจ้ามรดกถึงแก่ความตายมีกฎหมายที่มีความใกล้ชิดกับนิติสัมพันธ์มากยิ่งกว่ากฎหมายแห่งประเทศที่เจ้ามรดกมีถิ่นที่อยู่ในขณะถึงแก่ความตาย ก็ให้ใช้กฎหมายของประเทศนั้นบังคับกับอำนาจของผู้จัดการมรดก

กรณีที่สอง เมื่อเจ้ามรดกได้มีการแสดงเจตนาเลือกกฎหมายบังคับกับทรัพย์มรดกไว้ กฎหมายที่ใช้บังคับกับเรื่องอำนาจของผู้จัดการมรดกจึงเป็นกฎหมายของประเทศที่เจ้ามรดกได้แสดงเจตนาเลือกให้มีผลบังคับกับทรัพย์มรดก และโดยที่กฎหมายฉบับนี้ได้กำหนดให้เจ้ามรดกเลือกได้แต่เฉพาะกฎหมายสัญชาติของเจ้ามรดกในขณะที่ได้มีการแสดงเจตนาเลือกหรือกฎหมายสัญชาติของเจ้ามรดกในขณะถึงแก่ความตาย ดังนั้น กฎหมายที่ใช้บังคับกับอำนาจของผู้จัดการมรดกเมื่อเจ้ามรดกได้มีการแสดงเจตนาเลือกกฎหมายไว้ จึงได้แก่ กฎหมายสัญชาติของเจ้ามรดกในขณะที่ได้มีการแสดงเจตนาเลือกหรือกฎหมายสัญชาติของเจ้ามรดกในขณะถึงแก่ความตายแล้วแต่กรณี

ส่วนขอบเขตในทางเนื้อหาของกฎหมายที่ใช้บังคับกับอำนาจของผู้จัดการมรดกว่าครอบคลุมในเรื่องใดบ้างนั้น แม้มาตรา 23 วรรคสอง (เอฟ) แห่งกฎหมายของสหภาพยุโรปว่าด้วยเขตอำนาจศาล กฎหมายที่ใช้บังคับ การรับรองและบังคับตามคำตัดสิน และการยอมรับและบังคับการมีผลตามกฎหมายของเอกสารในเรื่องมรดก และการออกเอกสารรับรองในเรื่องมรดก ค.ศ. 2012 จะได้บัญญัติไว้แต่เฉพาะในเรื่องที่เกี่ยวกับการขายทรัพย์มรดก และการชำระหนี้กองมรดก แต่อันที่จริงขอบเขตในทางเนื้อหาของกฎหมายที่ใช้บังคับกับอำนาจของผู้จัดการมรดกหาได้จำกัดอยู่แต่เฉพาะสองเรื่องดังกล่าวแต่อย่างใด หากแต่ได้ขยายขอบเขตในทางเนื้อหาไปถึงประเด็นในเรื่องอื่น ๆ ด้วยตราบเท่าที่ไม่กระทบต่ออำนาจของ

---

[27] Article 21 of EU Regulation No. 650/2012 on jurisdiction, applicable law, recognition and enforcement of decisions and acceptance and enforce of authentic instruments in matters of succession and on the creation of a European Certificate of Succession (Brussels IV).

[28] Article 22 of EU Regulation No. 650/2012 on jurisdiction, applicable law, recognition and enforcement of decisions and acceptance and enforce of authentic instruments in matters of succession and on the creation of a European Certificate of Succession (Brussels IV).

[29] Article 23 of Par. 1, 2 (f) of EU Regulation No. 650/2012 on jurisdiction, applicable law, recognition and enforcement of decisions and acceptance and enforce of authentic instruments in matters of succession and on the creation of a European Certificate of Succession (Brussels IV).

ผู้จัดการมรดกที่ได้มีการกำหนดไว้เป็นการเฉพาะในมาตรา 29 วรรคสอง และวรรคสาม[30] เนื่องจากขอบเขตในทางเนื้อหาของกฎหมายที่ใช้บังคับกับอำนาจของผู้จัดการมรดกดังที่ได้บัญญัติไว้ในมาตรา 23 วรรคสอง (เอฟ) ดังกล่าวเป็นแต่เพียงการยกตัวอย่างเท่านั้น[31]

โดยเมื่อพิจารณามาตรา 29 กฎหมายของสหภาพยุโรปว่าด้วยเขตอำนาจศาล กฎหมายที่ใช้บังคับการรับรองและบังคับตามคำตัดสิน และการยอมรับและบังคับการมีผลตามกฎหมายของเอกสารในเรื่องมรดก และการออกเอกสารรับรองในเรื่องมรดก ค.ศ. 2012 ซึ่งได้กำหนดกฎเกณฑ์ว่าด้วยการขัดกันแห่งกฎหมายเกี่ยวกับอำนาจของผู้จัดการมรดกโดยคำสั่งศาล[32] ก็จะเห็นได้ว่าบทบัญญัติมาตราดังกล่าวได้กำหนดให้อำนาจในการจัดการมรดกของผู้จัดการมรดกนั้นให้เป็นไปตามกฎหมายที่ใช้บังคับกับทรัพย์มรดก[33] ซึ่งการอาศัยจุดเกาะเกี่ยวในลักษณะเช่นนี้ก็เป็นไปเพื่อรักษาหลักความเป็นเอกภาพของกองมรดก ตามนัยนี้อำนาจของผู้จัดการมรดกตามคำสั่งศาลจะมีอยู่อย่างไรนั้นย่อมจะต้องเป็นไปตามกฎหมายแห่งประเทศที่ใช้บังคับกับทรัพย์มรดกนั่นเอง เช่น หากกฎหมายที่ใช้บังคับกับทรัพย์มรดกเป็นกฎหมายของประเทศฝรั่งเศส การใช้อำนาจในการจัดการทรัพย์มรดกของผู้จัดการมรดกก็ย่อมจะต้องเป็นไปตามกฎหมายของประเทศฝรั่งเศสด้วยเช่นกัน[34] อย่างไรก็ดี ศาลที่มีคำสั่งแต่งตั้งผู้จัดการมรดกก็อาจกำหนดเงื่อนไข (Specific Conditions) ในการใช้อำนาจของผู้จัดการมรดกตามกฎหมายแห่งประเทศที่ใช้บังคับกับทรัพย์มรดกเพิ่มเติมด้วยก็ได้

อนึ่ง กรณีที่กฎหมายซึ่งใช้บังคับกับทรัพย์มรดกเป็นกฎหมายของประเทศที่ไม่ตกอยู่ภายใต้บังคับของกฎหมายฉบับนี้ “รัฐที่สาม” (Third State) ศาลอาจกำหนดให้อำนาจในการจัดการทรัพย์มรดกของผู้จัดการมรดกให้เป็นไปตามกฎหมายของศาลที่ได้มีการแต่งตั้งผู้จัดการมรดกนั้นก็ได้ (*lex fori*)[35]

---

[30] Article 23 of Par. 2 (f) of EU Regulation No. 650/2012 on jurisdiction, applicable law, recognition and enforcement of decisions and acceptance and enforce of authentic instruments in matters of succession and on the creation of a European Certificate of Succession (Brussels IV).

[31] Ulf Bergquist et al., **EU Regulation on Succession and Wills: Commentary**, p.138.

[32] Article 29 of Par. 1 of EU Regulation No. 650/2012 on jurisdiction, applicable law, recognition and enforcement of decisions and acceptance and enforce of authentic instruments in matters of succession and on the creation of a European Certificate of Succession (Brussels IV).

[33] Article 29 of Par. 2 of EU Regulation No. 650/2012 on jurisdiction, applicable law, recognition and enforcement of decisions and acceptance and enforce of authentic instruments in matters of succession and on the creation of a European Certificate of Succession (Brussels IV).

[34] Ulf Bergquist et al., **EU Regulation on Succession and Wills: Commentary**, p.163-164.

[35] Article 29 of Par. 3 of EU Regulation No. 650/2012 on jurisdiction, applicable law, recognition and enforcement of decisions and acceptance and enforce of authentic instruments in matters of succession and on the creation of a European Certificate of Succession (Brussels IV).

3.2 กฎหมายของประเทศอังกฤษ

ดังที่ได้กล่าวมาแล้วว่า รากฐานทางความคิดของเรื่องผู้จัดการมรดกตามระบบกฎหมายของประเทศอังกฤษนั้นไม่จัดว่าเรื่องดังกล่าวอยู่ในขอบเขตของกฎหมายขัดกันว่าด้วยมรดกที่อาจตกอยู่ภายใต้บังคับของกฎหมายต่างประเทศ แต่ถือว่าเป็นเรื่องของกฎหมายภายในของศาลที่พิจารณาพิพากษาคดีทั้งในประเด็นที่เกี่ยวกับการแต่งตั้งผู้จัดการมรดกและอำนาจของผู้จัดการมรดก อนึ่ง ต้องทำความเข้าใจในเบื้องต้นเสียก่อนว่า ภายใต้ระบบกฎหมายอังกฤษการจัดการทรัพย์มรดก (Administration of Estate) โดยผู้จัดการมรดกนั้นเป็นคนละเรื่องคนละประเด็นกับการแบ่งทรัพย์มรดก (Distribution) ให้แก่ผู้ที่มีสิทธิได้รับมรดก เนื่องจากการจัดการทรัพย์มรดกนั้นจะไม่รวมถึงเรื่องการแบ่งทรัพย์มรดกด้วย อีกทั้งยังเป็นกระบวนการที่เกิดขึ้นก่อนที่จะมีการแบ่งปันทรัพย์มรดกให้แก่ผู้ที่มีสิทธิได้รับมรดก อาทิ การรวบรวมทรัพย์สินและจัดการชำระหนี้กองมรดก อำนาจในการเข้าครอบครองและจำหน่ายทรัพย์มรดก อำนาจในการเลื่อนการขายทรัพย์มรดก และอำนาจอื่น ๆ ที่จำเป็นต่อการจัดการทรัพย์มรดก[36] ปัญหาลำดับการได้รับชำระหนี้จากกองมรดกซึ่งต้องเป็นไปตามลำดับก่อนหลังที่กฎหมายอังกฤษกำหนด โดยไม่คำนึงว่าเจ้าหนี้กองมรดกจะเป็นชาวอังกฤษหรือไม่[37] ตามนัยนี้ทายาทหรือผู้มีสิทธิได้รับมรดกจะได้รับการแบ่งทรัพย์มรดกจากทรัพย์มรดกส่วนที่เหลือภายหลังที่ได้มีการชำระหนี้ให้แก่เจ้าหนี้กองมรดกจนครบถ้วนแล้ว

การแยกเรื่องการจัดการทรัพย์มรดกออกจากเรื่องการแบ่งทรัพย์มรดกดังกล่าวได้ส่งผลให้กฎเกณฑ์ในการค้นหากฎหมายที่ใช้บังคับกับนิติสัมพันธ์ของทั้งสองเรื่องนี้มีความแตกต่างกันไปด้วย โดยหากเป็นเรื่องอำนาจในการจัดการทรัพย์มรดกจะตกอยู่ภายใต้บังคับของกฎหมายอังกฤษในฐานะกฎหมายภายใน *(lex fori)* ของศาลที่ได้มีคำสั่งแต่งตั้งให้เป็นผู้จัดการมรดก ในขณะที่หากเป็นเรื่องที่เกี่ยวด้วยการแบ่งทรัพย์มรดกกฎหมายที่ใช้บังคับกับนิติสัมพันธ์จะขึ้นอยู่กับประเภทของทรัพย์มรดก กล่าวคือ ในกรณีของอสังหาริมทรัพย์จะตกอยู่ภายใต้บังคับของกฎหมายแห่งถิ่นที่อสังหาริมทรัพย์นั้นตั้งอยู่ ส่วนกรณีของสังหาริมทรัพย์จะตกอยู่ภายใต้บังคับของกฎหมายภูมิลำเนาของเจ้ามรดกในขณะถึงแก่ความตาย[38]

สำหรับผู้จัดการมรดกที่ได้รับการแต่งตั้งจากศาลต่างประเทศ (Foreign Administrator) โดยหลักแล้วไม่สามารถที่จะดำเนินการจัดการทรัพย์มรดกที่อยู่ในประเทศอังกฤษได้ คงมีอำนาจในการจัดการทรัพย์มรดกแต่เฉพาะที่อยู่ในดินแดนของประเทศซึ่งศาลได้มีคำสั่งแต่งตั้งให้เป็นผู้จัดการมรดกเท่านั้น[39] และหากผู้จัดการมรดกที่ได้รับการแต่งตั้งจากศาลต่างประเทศได้เข้ามาดำเนินการอย่างใด ๆ เพื่อจัดการทรัพย์มรดกที่อยู่ในประเทศอังกฤษโดยไม่ได้รับอนุญาตจากศาลอังกฤษ ย่อมเป็นการกระทำที่ไม่ชอบด้วยกฎหมายและ

---

[36] J. G. Collier, **Conflict of Laws**, 3rd ed. (UK: Cambridge University Press, 2004), p.268; John O'Brien, **Conflict of Laws**, 2nd ed. (London: Cavendish Pub., 1999), p.580; David McClean and Veronica Ruiz Abou-Nigm, **Morris on The Conflict of Laws**, 8th ed. (UK: Sweet & Maxwell, 2012), p.457, 461; See also, Martin Wolff, **Private International Law**, 2nd ed. (Oxford: Clarendon Press, 1950), p.604-605.

[37] A. V. Dicey and J. H. C. Morris, **On the Conflict of Laws**, 9th ed. (London: Steven & Son Ltd., 1973), p.578.

[38] J. G. Collier, **Conflict of Laws**, p.268.

[39] John O'Brien, **Conflict of Laws**, p.580.

ยังเป็นการจัดการมรดกไปในทางที่ไม่ชอบของผู้จัดการมรดก (executor *de son tort*) อีกด้วย[40] ดังที่ท่านศาสตราจารย์ Albert Venn Dicey นักกฎหมายขัดกันผู้มีชื่อเสียงของอังกฤษได้กล่าวไว้ว่า ***"ไม่มีบุคคลใดที่จะได้รับการยอมรับจากศาลอังกฤษในฐานะที่เป็นผู้แทนของเจ้ามรดกจนกว่าเขาผู้นั้นจะได้รับการพิสูจน์ (grant of probate) หรือได้รับหนังสือแต่งตั้งผู้จัดการมรดกโดยคำสั่งศาล (letters of administration) จากศาลของอังกฤษ"***[41] ตามนัยนี้ผู้จัดการมรดกจากต่างประเทศย่อมจะต้องได้รับการแต่งตั้งจากศาลของอังกฤษเสียก่อนจึงจะสามารถจัดการทรัพย์มรดกที่อยู่ในประเทศอังกฤษได้[42]

แต่อย่างไรก็ดี หากเป็นกรณีที่ผู้จัดการมรดกจากต่างประเทศเป็นเจ้าหนี้ตามคำพิพากษาของศาลต่างประเทศ (Foreign Judgment) ซึ่งได้พิพากษาให้ลูกหนี้ชำระหนี้กองมรดก เช่นนี้ผู้จัดการมรดกในฐานะเจ้าหนี้ตามคำพิพากษาของศาลต่างประเทศย่อมสามารถร้องขอให้ศาลอังกฤษบังคับตามคำพิพากษาศาลต่างประเทศได้โดยไม่จำต้องได้รับการแต่งตั้งให้เป็นผู้จัดการมรดกจากศาลของอังกฤษก่อนแต่อย่างใด[43]

ดังนั้น การที่กฎหมายของประเทศอังกฤษได้กำหนดให้อำนาจของผู้จัดการมรดกต้องได้รับการรับรองจากศาลของอังกฤษก่อน จึงทำให้ประเด็นดังกล่าวเป็นเรื่องของกฎหมายภายในโดยแท้ ซึ่งการที่กฎหมายของประเทศอังกฤษได้กำหนดไว้ในลักษณะเช่นนี้ ย่อมส่งผลให้ศาลไม่จำต้องพิจารณากฎเกณฑ์ว่าด้วยการขัดกันแห่งกฎหมาย แม้ว่าจะปรากฏข้อเท็จจริงที่ทำให้นิติสัมพันธ์ต้องเกี่ยวข้องกับกฎหมายของต่างประเทศก็ตาม อีกทั้งยังเป็นการแสดงให้เห็นถึงการแยกเรื่องอำนาจของผู้จัดการมรดกออกจากเรื่องทรัพย์มรดกในบริบทของกฎเกณฑ์ว่าด้วยการขัดกันแห่งกฎหมายของอังกฤษอีกด้วย

3.3 กฎหมายของประเทศจีน

สำหรับกฎเกณฑ์ว่าด้วยการขัดกันแห่งกฎหมายในเรื่องมรดกของประเทศจีนนั้นได้ให้การยอมรับระบบแยกกองทรัพย์สินของเจ้ามรดก (Scission System)[44] ออกเป็นสังหาริมทรัพย์และอสังหาริมทรัพย์ โดยทรัพย์มรดกในส่วนที่เกี่ยวด้วยสังหาริมทรัพย์ย่อมตกอยู่ภายใต้บังคับของกฎหมายแห่งถิ่นที่อยู่ (Habitual Residence) ของเจ้ามรดกในขณะที่เจ้ามรดกถึงแก่ความตาย ส่วนทรัพย์มรดกที่เกี่ยวด้วยอสังหาริมทรัพย์ตกอยู่ภายใต้บังคับของกฎหมายแห่งถิ่นที่อสังหาริมทรัพย์นั้นตั้งอยู่[45] ซึ่งตามกฎหมายของประเทศจีนทรัพย์สินของผู้ตายจะยังคงเป็นของผู้ตายในขณะที่ถึงแก่ความตาย ทายาทจะยังไม่ได้ไปซึ่งกรรมสิทธิ์ในทรัพย์สินจนกว่าจะได้มีการแบ่งทรัพย์มรดก[46]

---

[40] Martin Wolff, **Private International Law**, p.607-608.

[41] "No person will be recognized by the English courts as personal representative of the deceased unless and until he has obtained an English grant of probate or letters of administration." A. V. Dicey and J. H. C. Morris, **On the Conflict of Laws**, p.580.

[42] David McClean and Veronica Ruiz Abou-Nigm, **Morris on The Conflict of Laws**, p.462.

[43] Ibid.

[44] Weizou Chen, "China," in **Encyclopedia of Private International Law**, eds. Jürgen Basedow et al. (UK: Edward Elgar Publishing, 2017), p.1979.

[45] Article 31 of Law on the Application of Laws to Civil Relationships Involving a Foreign Element of the People's Republic of China 2010.

[46] Lin Jia, Qingxuan Wu and Zhengyi Zhang, "Law of Property," in **Chinese Private International Law**, eds. Xiaohong Liu and Zhengyi Zhang (UK: Hart Publishing, 2021), p.104.

โดยตามประมวลกฎหมายแพ่งของจีน ค.ศ. 2020 (Civil Code of the People's Republic of China 2020) ได้กำหนดให้เมื่อเจ้ามรดกถึงแก่ความตายให้ผู้จัดการมรดกซึ่งได้รับการแต่งตั้งโดยพินัยกรรมเป็นผู้ที่ทำหน้าที่ในการจัดการทรัพย์มรดก ซึ่งหากไม่มีการตั้งผู้จัดการมรดกโดยพินัยกรรมไว้ ให้ทายาทเลือกผู้จัดการมรดกในทันที (In a Timely Manner) และหากทายาทไม่อาจเลือกผู้จัดการมรดกได้ กฎหมายได้กำหนดให้ทายาทเป็นผู้จัดการมรดกร่วมกัน[47] และหากมีข้อโต้แย้งเกี่ยวกับการตั้งผู้จัดการมรดก ผู้มีส่วนได้เสียอาจยื่นคำร้องต่อศาลเพื่อขอให้แต่งตั้งผู้จัดการมรดกได้[48]

ส่วนอำนาจหน้าที่ของผู้จัดการมรดกนั้น มาตรา 1147 แห่งประมวลกฎหมายแพ่งของประเทศจีน ได้กำหนดให้ผู้จัดการมรดกจะต้องปฏิบัติหน้าที่ดังต่อไปนี้

1. ทำการตรวจสอบมรดกและจัดทำบัญชีมรดก

2. รายงานบัญชีทรัพย์มรดกให้กับทายาทได้ทราบ

3. ดำเนินมาตรการที่จำเป็นเพื่อป้องกันความเสียหายและสูญหายของทรัพย์มรดก

4. จัดการเกี่ยวกับสิทธิเรียกร้องและหน้าที่ในการชำระหนี้ของเจ้ามรดก

5. แบ่งทรัพย์มรดกตามที่ได้กำหนดไว้ในพินัยกรรมหรือตามที่ได้กำหนดไว้ในกฎหมาย

6. ดำเนินการอย่างอื่นที่จำเป็นเกี่ยวกับการจัดการทรัพย์มรดก

ในกรณีที่ผู้จัดการมรดกไม่ได้ดำเนินการให้เป็นไปตามหน้าที่ซึ่งได้กำหนดไว้ในกฎหมาย ก่อให้เกิดความเสียหายอย่างใด ๆ ต่อทายาทหรือเจ้าหนี้ของเจ้ามรดกไม่ว่าโดยจงใจหรือประมาทเลินเล่อ ผู้จัดการมรดกย่อมจะต้องรับผิดในความเสียหายเช่นว่านั้น[49]

ซึ่งเมื่อพิจารณาถึงประเด็นการจัดการทรัพย์มรดกที่มีองค์ประกอบต่างประเทศ กฎเกณฑ์ว่าด้วยการขัดกันแห่งกฎหมายของประเทศจีนได้กำหนดให้เรื่องดังกล่าวตกอยู่ภายใต้บังคับของกฎหมายแห่งถิ่นที่ทรัพย์นั้นตั้งอยู่[50] ตามนัยนี้ปัญหาในเรื่องอำนาจของผู้จัดการมรดกจึงตกอยู่ในบังคับของกฎหมายแห่งถิ่นที่ทรัพย์มรดกตั้งอยู่ ไม่ว่าจะเป็นในเรื่องอำนาจหน้าที่ของผู้จัดการมรดกตามที่กฎหมายกำหนด และการแบ่งทรัพย์มรดกให้แก่ทายาท[51]

---

[47] Article 1145 of Civil Code of the People's Republic of China 2020.

[48] Article 1146 of Civil Code of the People's Republic of China 2020.

[49] Article 1148 of Civil Code of the People's Republic of China 2020.

[50] Article 34 of Law on the Application of Laws to Civil Relationships Involving a Foreign Element of the People's Republic of China 2010.

[51] Lin Jia, Qingxuan Wu and Zhengyi Zhang, "Law of Property," in **Chinese Private International Law**, eds. Xiaohong Liu and Zhengyi Zhang, p.105.

อย่างไรก็ดี การอาศัย “ถิ่นที่ตั้งของทรัพย์” เป็นจุดเกาะเกี่ยวในการค้นหากฎหมายที่ใช้บังคับกับนิติสัมพันธ์ในเรื่องอำนาจของผู้จัดการมรดกนั้น แม้จะดูว่าเป็นการทำให้เรื่องอำนาจของผู้จัดการมรดกตกอยู่ภายใต้กฎหมายเดียว คือ กฎหมายแห่งถิ่นที่ทรัพย์มรดกตั้งอยู่ทั้งสังหาริมทรัพย์และอสังหาริมทรัพย์ก็ตาม แต่หากพิจารณาโดยถ่องแท้แล้วก็จะเห็นได้ว่า การกำหนดจุดเกาะเกี่ยวในลักษณะเช่นนี้อาจนำไปสู่ผลโดยอ้อมที่ทำให้เกิดการแบ่งทรัพย์มรดกออกเป็นสังหาริมทรัพย์และอสังหาริมทรัพย์ในการจัดการทรัพย์มรดก โดยเฉพาะในกรณีสถานที่ตั้งของทรัพย์มรดกที่เป็นสังหาริมทรัพย์และอสังหาริมทรัพย์อยู่ในประเทศที่แตกต่างกัน ย่อมทำให้ปัญหาในเรื่องอำนาจของผู้จัดการมรดกตกอยู่ในบังคับกฎหมายของหลายประเทศได้

4. กฎเกณฑ์ว่าด้วยการขัดกันแห่งกฎหมายของไทยกับปัญหาอำนาจของผู้จัดการมรดก

ดังที่ได้กล่าวมาแล้วว่า ตามพระราชบัญญัติว่าด้วยการขัดกันแห่งกฎหมาย พุทธศักราช 2481 ไม่ได้มีการกำหนดกฎเกณฑ์ในการค้นหากฎหมายที่ใช้บังคับกับเรื่องอำนาจของผู้จัดการมรดกไว้แต่อย่างใด ดังนี้จึงมีปัญหาที่น่าพิจารณาว่า หากศาลไทยจะต้องเผชิญกับสถานการณ์ที่ต้องค้นหากฎหมายเพื่อใช้บังคับกับปัญหาอำนาจของผู้จัดการมรดกที่มีองค์ประกอบต่างประเทศ ศาลไทยจะอาศัยหลักเกณฑ์ใดในการค้นหากฎหมายเพื่อใช้บังคับกับประเด็นดังกล่าว

ในเรื่องนี้ ศาลฎีกาได้เคยอาศัยมาตรา 3 แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยการขัดกันแห่งกฎหมาย พุทธศักราช 2481[52] เป็นกลไกในการอุดช่องว่างของกฎเกณฑ์ว่าด้วยการขัดกันแห่งกฎหมายในเรื่องอำนาจของผู้จัดการมรดกที่มีองค์ประกอบต่างประเทศ โดยในคำพิพากษาศาลฎีกาที่ 4027/2545 ศาลได้วินิจฉัยว่า

> ***“อำนาจของผู้จัดการมรดกของผู้ตายซึ่งเป็นคนสัญชาติอังกฤษและเป็นผู้จัดการมรดกตามคำสั่งศาลแห่งประเทศอังกฤษจะเป็นไปตามกฎหมายของประเทศใดย่อมเป็นไปตามพระราชบัญญัติว่าด้วยการขัดกันแห่งกฎหมาย พุทธศักราช 2481 แต่ตามพระราชบัญญัติดังกล่าวมิได้บัญญัติถึงเรื่องอำนาจของผู้จัดการมรดกว่าต้องใช้กฎหมายใดบังคับ กรณีจึงต้องใช้กฎเกณฑ์ทั่วไปแห่งกฎหมายระหว่างประเทศแผนกคดีบุคคลตามมาตรา 3 แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าวบังคับ ซึ่งตามกฎเกณฑ์ทั่วไปนั้น กฎหมายที่จะนำมาใช้บังคับอาจเป็นกฎหมายสัญชาติหรือกฎหมายภูมิลำเนา เมื่อโจทก์มีสัญชาติอังกฤษและมีภูมิลำเนาอยู่ในประเทศอังกฤษ ดังนั้น ไม่ว่าจะใช้หลักกฎหมายสัญชาติหรือกฎหมายภูมิลำเนา กฎหมายที่จะใช้บังคับแก่คดีย่อมได้แก่กฎหมายแห่งประเทศอังกฤษ แต่การที่ต้องใช้กฎหมายต่างประเทศบังคับแก่กรณีเช่นนี้เป็นหน้าที่ของโจทก์ต้องนำสืบให้เห็นว่ากฎหมายต่างประเทศนั้นบัญญัติไว้อย่างไร เมื่อโจทก์มิได้นำสืบให้ศาลเห็นเป็นที่ชัดแจ้งว่ากฎหมายของประเทศอังกฤษบัญญัติไว้***

[52] มาตรา 3 พระราชบัญญัติว่าด้วยการขัดกันแห่งกฎหมาย พุทธศักราช 2481 บัญญัติว่า “เมื่อใดไม่มีบทบัญญัติในพระราชบัญญัตินี้หรือกฎหมายอื่นใดแห่งประเทศสยามที่จะยกมาปรับกับกรณีขัดกันแห่งกฎหมายได้ ให้ใช้กฎเกณฑ์ทั่วไปแห่งกฎหมายระหว่างประเทศแผนกคดีบุคคล”

เช่นนั้นจริง กรณีนี้จึงต้องใช้กฎหมายภายในประเทศไทยบังคับตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา 8 แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยการขัดกันแห่งกฎหมาย พุทธศักราช 2481"

ซึ่งจากคำพิพากษาศาลฎีกาฉบับดังกล่าว ศาลเห็นว่า ตามกฎเกณฑ์ทั่วไปนั้น กฎหมายที่จะนำมาใช้บังคับกับอำนาจของผู้จัดการมรดกอาจเป็นกฎหมายสัญชาติหรือกฎหมายภูมิลำเนา แต่โดยที่ในคดีนี้โจทก์มีสัญชาติอังกฤษทั้งยังมีภูมิลำเนาอยู่ในประเทศอังกฤษ ดังนั้น ศาลจึงอาศัยกฎหมายของประเทศอังกฤษเป็นกฎหมายที่ใช้บังคับกับนิติสัมพันธ์ ซึ่งในการค้นหากฎเกณฑ์ทั่วไปแห่งกฎหมายระหว่างประเทศแผนกคดีบุคคลในเรื่องอำนาจของผู้จัดการมรดกนั้นศาลอาจพิจารณาถึงความมุ่งหมายของกฎหมายขัดกันว่าด้วยมรดกที่เป็นกฎเกณฑ์เฉพาะไปสู่กฎเกณฑ์ทั่วไป กล่าวคือ หากพิจารณาถึงบทบัญญัติมาตราต่าง ๆ ว่าด้วยมรดกในพระราชบัญญัติว่าด้วยการขัดกันแห่งกฎหมาย พุทธศักราช 2481 อันเป็นบทบัญญัติเฉพาะเรื่องประกอบกันก็จะเห็นถึงการยอมรับสัญชาติและภูมิลำเนาในฐานะกฎเกณฑ์ทั่วไปแห่งกฎหมายขัดกันว่าด้วยมรดกนั่นเอง

อย่างไรก็ดี ศาลในคดีนี้ก็มิได้วินิจฉัยให้ชัดเจนลงไปว่า กฎเกณฑ์ทั่วไปแห่งกฎหมายระหว่างประเทศแผนกคดีบุคคลในเรื่องอำนาจของผู้จัดการมรดกนั้น คือ "สัญชาติ" หรือ "ภูมิลำเนา" จึงก่อให้เกิดปัญหาที่น่าพิจารณาว่า หากผู้จัดการมรดกมีสัญชาติของประเทศหนึ่งและมีภูมิลำเนาอยู่ในอีกประเทศหนึ่ง กรณีเช่นนี้ศาลจะอาศัยสัญชาติหรือภูมิลำเนาเป็นจุดเกาะเกี่ยวในการค้นหากฎหมายที่ใช้บังคับกับนิติสัมพันธ์ อีกทั้งยังมีประเด็นที่น่าพิจารณาถึงความเหมาะสมของการอาศัยสัญชาติหรือภูมิลำเนาในฐานะกฎเกณฑ์ทั่วไปแห่งกฎหมายระหว่างประเทศแผนกคดีบุคคลเพื่อเป็นเครื่องมือในการค้นหากฎหมายที่ใช้บังคับกับอำนาจของผู้จัดการมรดก เนื่องจากต้องไม่ลืมว่านิติสัมพันธ์ในเรื่องทรัพย์มรดกที่อาศัยสัญชาติและภูมิลำเนาเป็นจุดเกาะเกี่ยวนั้นมีลักษณะที่แตกต่างจากนิติสัมพันธ์ในเรื่องอำนาจของผู้จัดการมรดก ซึ่งนิติสัมพันธ์ในแต่ละลักษณะต่างมีจุดเกาะเกี่ยวที่มีความใกล้ชิดกับนิติสัมพันธ์ที่แตกต่างกัน ด้วยเหตุนี้การอาศัยสัญชาติหรือภูมิลำเนาซึ่งเป็นจุดเกาะเกี่ยวที่ใช้บังคับกับปัญหาในเรื่องทรัพย์มรดกมาปรับใช้ในการค้นหากฎหมายเพื่อบังคับกับเรื่องอำนาจในการจัดการทรัพย์สินของผู้จัดการมรดกจึงอาจนำไปสู่การปรับใช้กฎหมายที่ไม่มีความใกล้ชิดกับนิติสัมพันธ์อย่างแท้จริงได้

ขณะที่เมื่อพิจารณาปัญหาเรื่องอำนาจของผู้จัดการมรดกในกฎเกณฑ์ว่าด้วยการขัดกันแห่งกฎหมายในทางตำรานั้น ท่านศาสตราจารย์คนึง ฦๅไชย ได้อธิบายว่า ***"แม้จะมีการตั้งผู้จัดการมรดกตามกฎหมายของประเทศใดมาแล้วก็ตาม ผู้นั้นก็ยังจัดการทรัพย์มรดกในประเทศไทยไม่ได้จนกว่าจะได้ร้องขอต่อศาลไทยและศาลไทยได้แต่งตั้งตนเป็นผู้จัดการมรดกแล้ว"***[53] โดยท่านได้แสดงทัศนะไว้ว่า ***"หลักตามกฎหมายของประเทศอังกฤษน่าจะเป็นหลักตามกฎหมายขัดกันของไทยเช่นกัน"***[54] ในแง่นี้ประเด็นในเรื่องอำนาจของผู้จัดการมรดกจึงตกอยู่ภายใต้บังคับของกฎหมายภายใน (*lex fori*) ของประเทศไทยในฐานะกฎหมายของศาลที่พิจารณาพิพากษาคดี

---

[53] คนึง ฦๅไชย, **คำอธิบายว่าด้วยการขัดกันแห่งกฎหมาย**, พิมพ์ครั้งที่ 8 (กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์วิญญูชน, 2562), หน้า 129.

[54] เรื่องเดียวกัน.

ดังนั้น เพื่อก่อให้เกิดความแน่นอนและคาดหมายได้ของกฎเกณฑ์ในการค้นหากฎหมายที่ใช้บังคับกับเรื่องอำนาจของผู้จัดการมรดกซึ่งมีองค์ประกอบต่างประเทศ จึงจำเป็นอยู่เองที่ประเทศไทยจะต้องพิจารณาถึงความเป็นไปได้ในการกำหนดกฎเกณฑ์สำหรับค้นหากฎหมายเพื่อใช้บังคับกับนิติสัมพันธ์ในเรื่องดังกล่าวไว้ในพระราชบัญญัติว่าด้วยการขัดกันแห่งกฎหมายของไทยหากว่าจะได้มีการแก้ไขเพิ่มเติมในอนาคต และด้วยเหตุที่นิติสัมพันธ์ในเรื่องอำนาจของผู้จัดการมรดกเป็นเรื่องที่มุ่งโดยตรงต่อการจัดการทรัพย์สินของเจ้ามรดก เช่น การรวบรวมทรัพย์สินและหนี้สินของเจ้ามรดก การจำหน่ายทรัพย์มรดก การชำระหนี้กองมรดก การแบ่งปันทรัพย์มรดก เป็นต้น ดังนั้น การกำหนดจุดเกาะเกี่ยวสำหรับกฎเกณฑ์ของกฎหมายขัดกันในเรื่องอำนาจของผู้จัดการมรดกหากจะได้มีการจัดทำขึ้นนั้น จึงควรอาศัยจุดเกาะเกี่ยวที่ยึดโยงอยู่กับตัวทรัพย์มรดก ซึ่งผู้ร่างอาจพิจารณาถึงความเหมาะสมของ “ถิ่นที่ทรัพย์มรดกตั้งอยู่” (*lex situs*) ในฐานะจุดเกาะเกี่ยว โดยไม่คำนึงว่าจะเป็นสังหาริมทรัพย์หรืออสังหาริมทรัพย์ เพราะการอาศัยจุดเกาะเกี่ยวที่เกี่ยวกับสถานที่ตั้งของทรัพย์มรดกนั้นย่อมทำให้การปรับใช้กฎหมายมีความใกล้ชิดกับนิติสัมพันธ์มากยิ่งกว่าเมื่อเทียบกับการอาศัยสัญชาติหรือภูมิลำเนาของผู้จัดการมรดก หรือการอาศัยกฎหมายของศาลที่ได้มีการยื่นฟ้องคดี โดยเฉพาะอย่างยิ่งเมื่อคำนึงถึงสภาพการณ์ปัจจุบันที่ทรัพย์สินของเจ้ามรดกอาจกระจัดกระจายอยู่ในหลายประเทศ การอาศัยสัญชาติหรือภูมิลำเนาของผู้จัดการมรดก หรือกฎหมายของศาลที่ได้มีการยื่นฟ้องคดีอาจไม่สามารถอธิบายได้อย่างสมเหตุสมผลถึงความสัมพันธ์ระหว่างนิติสัมพันธ์ในเรื่องอำนาจของผู้จัดการมรดกกับกฎหมายที่ใช้บังคับกับนิติสัมพันธ์เช่นว่านั้น

ซึ่งการอาศัยถิ่นที่ตั้งของทรัพย์มรดกเป็นจุดเกาะเกี่ยวในการค้นหากฎหมายที่ใช้บังคับกับอำนาจของผู้จัดการมรดกนั้นไม่ใช่เรื่องใหม่ เนื่องจากมีกฎเกณฑ์ว่าด้วยการขัดกันแห่งกฎหมายของบางประเทศอาทิ ประเทศจีนได้อาศัยจุดเกาะเกี่ยวเดียวกันนี้เป็นกฎเกณฑ์สำหรับค้นหากฎหมายที่ใช้บังคับกับเรื่องอำนาจของผู้จัดการมรดกดังที่ได้กล่าวมาแล้วข้างต้น

5. บทสรุปและข้อเสนอแนะ

อำนาจของผู้จัดการมรดกในกฎเกณฑ์ว่าด้วยการขัดกันแห่งกฎหมายเป็นประเด็นที่มีความสำคัญโดยเฉพาะอย่างยิ่งในสภาพการณ์ปัจจุบันที่ผู้ตายอาจมีทรัพย์มรดกกระจัดกระจายอยู่ในหลายประเทศส่งผลให้กฎหมายของหลายประเทศต้องเข้ามาพัวพันกับการจัดการทรัพย์มรดกของผู้ตาย ซึ่งในการที่จะพิจารณาว่ากฎหมายของประเทศใดจะเป็นกฎหมายที่ใช้บังคับกับเรื่องอำนาจของผู้จัดการมรดกนั้นย่อมเป็นภารกิจของกฎเกณฑ์ว่าด้วยการขัดกันแห่งกฎหมายซึ่งมีความแตกต่างกันไปในแต่ละประเทศอันเป็นผลมาจากที่กฎหมายขัดกันว่าด้วยมรดกของแต่ละประเทศนั้นมีทัศนะต่อปัญหาในเรื่องอำนาจของผู้จัดการมรดกที่ยังคงไม่ลงรอยกันอยู่ โดยบางประเทศ เช่น อังกฤษ ได้แยกเรื่องผู้จัดการมรดกออกจากเรื่องทรัพย์มรดก ในขณะที่กฎหมายขัดกันของบางประเทศ เช่น ประเทศเบลเยียม ไม่แยกเรื่องผู้จัดการมรดกออกจากเรื่องทรัพย์มรดก

ซึ่งเมื่อพิจารณาภายใต้ระบบกฎหมายขัดกันของไทย พระราชบัญญัติว่าด้วยการขัดกันแห่งกฎหมาย พุทธศักราช 2481 ไม่ได้มีการบัญญัติกฎเกณฑ์ในการค้นหากฎหมายที่ใช้บังคับกับเรื่องอำนาจของผู้จัดการมรดกไว้แต่อย่างใด อย่างไรก็ดี ศาลไทยได้เคยมีโอกาสปรับใช้กลไกของมาตรา 3 พระราชบัญญัติว่าด้วยการขัดกันแห่งกฎหมาย พุทธศักราช 2481 เพื่อค้นหากฎเกณฑ์ทั่วไปแห่งกฎหมายระหว่างประเทศแผนกคดีบุคคลมาปรับใช้กับประเด็นอำนาจของผู้จัดการมรดกดังกล่าว นอกจากนี้ เมื่อพิจารณาในทางตำราก็ได้มีนักวิชาการแสดงทัศนะต่อประเด็นอำนาจของผู้จัดการมรดกที่ได้ตั้งขึ้นในต่างประเทศว่าไม่สามารถจัดการทรัพย์มรดกที่อยู่ในประเทศไทยได้จนกว่าจะได้รับการแต่งตั้งจากศาลไทยให้เป็นผู้จัดการมรดกเสียก่อน

ด้วยเหตุนี้ เพื่อก่อให้เกิดความชัดเจนในการค้นหากฎหมายที่ใช้บังคับกับอำนาจของผู้จัดการมรดกที่มีองค์ประกอบต่างประเทศ จึงจำเป็นที่จะต้องตรากฎเกณฑ์ว่าด้วยการขัดกันแห่งกฎหมายในเรื่องอำนาจของผู้จัดการมรดกไว้ในกฎหมายขัดกันของไทยหากว่าจะได้มีการปรับปรุงแก้ไขในอนาคต และโดยที่นิติสัมพันธ์ในเรื่องดังกล่าวเป็นปัญหาที่เกี่ยวข้องกับการจัดการทรัพย์สินของเจ้ามรดก ฉะนั้นผู้ร่างจึงอาจพิจารณาถึงการกำหนดจุดเกาะเกี่ยวที่ยึดโยงอยู่กับทรัพย์มรดก อันได้แก่ ถิ่นที่ทรัพย์มรดกนั้นตั้งอยู่เพื่อใช้เป็นกฎเกณฑ์ในการค้นหากฎหมายที่ใช้บังคับกับนิติสัมพันธ์ในเรื่องนี้ก็ได้

อนึ่ง เพื่อเป็นแนวทางในการพิจารณาสำหรับจัดทำกฎเกณฑ์ว่าด้วยการขัดกันแห่งกฎหมายในเรื่องอำนาจของผู้จัดการมรดกหากว่าจะได้มีขึ้นในอนาคต ผู้เขียนใคร่ขอเสนอแนวทางในการยกร่างกฎหมายขัดกันว่าด้วยอำนาจของผู้จัดการมรดก ดังนี้ ***"อำนาจของผู้จัดการมรดกให้เป็นไปตามกฎหมายแห่งถิ่นที่ทรัพย์มรดกตั้งอยู่"***